Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 9 **Poznań, dnia 1 maja 1936** **ROK 15**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95

Z Walnego Zebrania Związku Fabrykantów.

W dniu 27 kwietnia br. odbyło się na sali „Koła Towarzyskiego w „Bazarze" DOROCZNE WALNE ZEBRANIE ZWIĄZKU FABRYKANTÓW Tow. zap. w Poznaniu. Zebranie otworzył prezes Związku p. Fr. Maciejewski, który powitawszy przedstawicieli prasy i członków Związku z senjorami Prez. B. Kasprowiczem z Gniezna oraz Cz. Nagórskim ze Starogardu na czele, poświęcił następnie kilka słów obecnej sytuacji w przemyśle oraz przedsiębranym przez czynniki Rządowe środkom mającym na celu zwalczanie kryzysu. W szczególności zatrzymał się p. Maciejewski nad omówieniem ostatniej Narady Gospodarczej oraz wprowadzonej świeżo dekretem Pana Prezydenta R. P. kontroli dewiz. Wreszcie słów kilka poświęcił odbywającym się właśnie Międzynarodowym Targom Poznańskim.

Przechodząc do wyczerpania porządku obrad wezwał przewodniczący nasamprzód zebranych do uczczenia pamięci zmarłych w okresie sprawozdawczym członków Związku śp. Prof. Dr. J. Flataua, śp. Józefa Koniecznego oraz wielkiego i nieodżałowanego Prezesa śp. Seweryna Samulskiego. Zebrani uczcili pamięć Zmarłych przez powstanie z miejsc i chwilę skupienia.

Z kolei odczytano i przyjęto protokóły z poprzednich Walnych Zebrań Związku, zwyczajnego odbytego w dniu 29 kwietnia 1935 r. oraz nadzwyczajnego odbytego w dniu 29 stycznia 1936 r., poczem Dyrektor Związku p. Fr. Łyczywek przystąpił do wygłoszenia sprawozdania z czynności Związku za r. 1935. W obszernym referacie scharakteryzował p. Łyczywek nasamprzód przebieg sytuacji gospodarczej w r. 1935, którą zilustrował kilkoma wskaźnikami cyfrowemi, przeszedł dalej do omówienia różnych zarządzeń przeciwkryzysowych ostatniej doby, jak m. in. powołanie specjalnej Komisji do zbadania gospodarki przedsiębiorstw państwowych, zobrazował stosunki handlowe polsko-niemieckie na tle ostatniej umowy gospodarczej z Niemcami, poczem przeszedł do właściwego tematu, omówienia działalności Związku w r. 1935. Działalność tę przedstawił referent poszczególnemi działami, a więc omówił prace Związku w dziedzinie polityki podatkowej, socjalnej, komunikacyjnej, w dziedzinie handlu zagranicznego, dalej w dziedzinie różnych spraw ogólno-gospodarczego znaczenia, nie dających się zaszeregować do dopieroco omównionych działów, wreszcie omówił ożywioną bardzo działalność branżową podejmowaną imieniem sekcji ceramicznej, sekcji metalowej, sekcji chemicznej ze szczególnem uwzględnieniem grupy przemysłu perfumeryjno - kosmetycznego oraz grupy przemysłu mydlarskiego, sekcji świecowej, sekcji konfekcyjnej i sekcji wódczanej.

W dalszym ciągu omówił p. dyr. Łyczywek prace związane z urządzeniem przez Związek w miesiącu październiku 1935 r. swego 25-cio letniego Jubileuszu, który wypadł niezwykle okazale, z kolei przeszedł do omówienia wydawnictwa związkowego „Życie Gospodarcze", które weszło w 15-ty rok swego istnienia, a wreszcie scharakteryzował żywą współpracę Związku z władzami państwowemi, z instytucjami samorządu gospodarczego, a zwłaszcza Izbą Przemysłowo - Handlową w Poznaniu oraz pokrewnemi zrzeszeniami przemysłowemi. Wspomniał również referent o działalności warszawskiej delegatury Związku, reprezentowanej przez znanego ekonomistę p. Dra R. Battaglię. Apelem do ścisłej współpracy członków z biurem Związku oraz dalszego zrzeszania się jeszcze przemysłu niezrzeszonego w szeregach tej najstarszej i najpoważniejszej organizacji zawodowej przemysłu na ziemiach zachodnich ,jaką jest Związek, zakończył p. dyr. Łyczywek swoje obszerne sprawozdanie, które zebrani nagrodzili żywemi oklaskami.

Z wygłoszonego sprawozdania wynika, że na wszystkich odcinkach praca Związku była niezwykle ożywioną, że wszędzie rozwijał Związek swą niestrudzoną działalność, i czy to chodziło o sprawy ogólno - gospodarcze przemysłu, czy o poruczone Związkowi indywidualne sprawy członków, wszędzie i zawsze bronił Związek zawodowych interesów przemysłu, występował z inicjatywą, pomocą i radą.

Rozwój liczebny Związku zahamowany szczególnie w okresie najgorszych lat kryzysu, doznaje od pewnego czasu stałej i znacznej poprawy.

Ze sprawozdaniem gospodarczem połączono odrazu sprawozdanie kasowe. Bilans Związku zamyka się na dzień 31. XII. 1935 r. po obu stronach sumą 26.615,23 zł, zaś rachunek zysków i strat za r. 1935 — sumą 39.489,53 zł. Bilans organu prasowego „Życie Gospodarcze" zamyka się po obu stronach sumą 2.288,15 zł, a rachunek zysków i strat sumą — 4.274,34 zł. Równocześnie przedstawił p. dyr. Łyczywek sprawozdanie z kosztów urządzenia Jubileuszu 25-cio lecia.

W imieniu Komisji Rewizyjnej odczytał protokół tejże Komisji p. Stanisław Stempniewicz, wnosząc o absolutorjum dla Zarządu i Rady. Jednomyślną uchwałą zebranie udzieliło pokwitowania organom Związku z gospodarki finansowej za rok 1935.

Przedłożony budżet na r. 1936, wyrażający się tak po stronie wydatków jako też po stronie dochodów sumą 39.590 zł przyjęto jednogłośnie, podkreślając niewysoką jego cyfrę w stosunku do ogromu prac Związku, oraz daleko idące obniżenie i kompresje w porównaniu z budżetami poprzednich lat.

Z kolei zarządzono wybory władz Związku. Oprócz wchodzących z urzędu w skład Rady członków Prezydjum pp.: Prezesa Maciejewskiego i wiceprezesów: Konsula Ignacego Niedbała oraz Stanisława Stempniewicza, a taksamo z urzędu w skład Rady wchodzących przewodniczących sekcyj branżowych pp.: J. Drewniaka, Inż. A. Jezierskiego, Dyr. St. Miądowicza, Prez. Wł. Stopy i dyr. W. Wawrzyniaka na przeciąg jednego roku jednomyślnie wybrano ponownie członków Rady Związku w składzie pp.: B. Bystrzyckiego, Dyr. Fabrowskiego, Dyr. Granzowa, Inż. Grzymałowskiego, Prez. B. Kasprowicza, Edwarda Kręglewskiego, Dyr. J. Kuglina, Fr. Malinowskiego, Dyr. M. Nowaka, Dr. J. Piotrowskiego, Dr. M. Skornego, Inż. J. Sztarka, Dr. St. Waschko, St. Zapłatę, Henryka Żaka oraz po raz pierwszy p. Marjana Domagalskiego.

Do Komisji Rewizyjnej ponownie wybrano pp.: Dyr. K. Lewickiego, Inż. Sławińskiego i po raz pierwszy Zygmunta Ciesielczyka.

W ten sposób została wyczerpana formalna część porządku dziennego i p. przewodniczący przeszedł do ostatniego punktu porządku obrad, mianowicie wolnych głosów.

Jako pierwszy zabrał głos p. Prez. Bolesław Kasprowicz, życząc Związkowi i w bieżącym roku równie pomyślnych co w roku 1935 rezultatów pracy. Następnie zabrał głos p. inż. Sztark, który w imieniu zebranych członków Związku wyraził podziękowanie i uznanie za owocną pracę biura Związku w osobach pp.: dyr. Łyczywka i Mgr. Pedy, do czego zebrani przyłączyli się gorącemi oklaskami. Uznanie i podziękowanie

dla pp.: Dyr. Łyczywka i Mgr. Pedy wyraził również p. Prez. Maciejewski. Słowa podziwu i uznania dla ogromu prac Związku wyraził także pierwszy raz na Zebraniu Walnem Związku obecny p. Inż. Radomyski.

W dalszym ciągu zabierali głos pp.: Dyr. Łyczywek, Mgr. Peda, Inż. Radomski, Dyr. Stürmer i Prezes Maciejewski. W szczególności p. Dyr. Łyczywek poruszył sprawę t. zw. przysposobienia gospodarczego młodzieży, apelując, by członkowie podobnie, jak w roku ubiegłym okazali dla akcji tej należyte zrozumienie i poparcie. Dalej poinformował p. Dyr. Łyczywek o premjowaniu przez Związek wynalazków na Targach Poznańskich, poczem p. Prezes Maciejewski zamknął zebranie, życząc członkom, wystawiającym na Targach dobrych rezultatów.

Uroczystość otwarcia Jubileuszowych Targów Poznańskich

Na otwarcie tegorocznych Targów Poznańskich przybyli do Poznania P. Minister Przemysłu i Handlu dr. Górecki oraz Marszałek Senatu Prystor w otoczeniu Wiceministrów i Dyrektorów Depertamentów oraz innych wyższych urzędników Ministerstwa Skarbu i Ministerstwa Przemysłu i Handlu, przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Wydziału Prasowego M. S. Z. Pozatem na Targi przybyli Posłowie państw biorących udział w Targach, m. in. Ambasador Rzeszy Moltke, prezesi i dyrektorzy Izb Przemysłowo-Handlowych z Ministrem Klarnerem jako prezesem Związku Izb Przemysłowo-Handlowych na czele, prezesi i dyrektorzy Izb Rzemieślniczych, z Prezesem Związku Izb Rzemieślniczych Posłem Snopczyńskim na czele, Prezes Związku Izb i Organizacyj Rolniczych, Minister Kajetan Morawski, Prezesi Związku Przemysłu Polskiego, Prezesi większości Związków branżowych Polski, Attaché handlowi kilkunastu państw, Prezydent Greiser i Senator Huth z Gdańska, Minister Papée, Komisarze akredytowani kilkunastu obcych państw, Ambasador R. P. w Berlinie Lipski i szereg Konsulów polskich oraz liczni redaktorzy naczelni organów prasy, zarówno polskiej jak i niemieckiej, oraz wybitni przedstawiciele życia gospodarczego Polski z Warszawy, Katowic, Lwowa, Bielska, Łodzi, Białegostoku, Wilna i Gdyni. Ogólna liczba gości obecnych na otwarciu Targów Jubileuszowych wynosiła przeszło 3.000 osób.

Zagaił uroczystość otwarcia Prezes Targów Prezydent m. Poznania pułk. dypl. Erwin Więckowski, który w przemówieniu swem powitał Ministra, Marszałka Senatu, gości i wystawców. Następnie mówca skreślił sylwetkę gospodarczą tegorocznych Targów, dając w krótkich słowach przekrój ich historycznego rozwoju.

Następnie zabrał głos P. Minister Górecki, który w swem przemówieniu, noszącem akcenty deklaracji gospodarczej, nie oszczędził słów pochwały i zachęty dla Targów Poznańskich. Po przecięciu wstęgi przy dźwiękach hymnu państwowego, orszak dostojników państwowych zwiedził Targi. Przy stoiskach Związku Wytwórców Samochodów w Niemczech, na stoisku Związku Strzeleckiego, który organizował część działu chałupnictwa, na stoisku Związku Producentów Narzędzi, Związku Hut, w dziale Rzemiosła, w dziale Motoryzacji, na stoisku Jugosławji, Rumunji, Czechosłowacji, Węgier i wreszcie na stoisku Rzeszy Niemieckiej, dostojników państwowych witali krótkiemi przemówieniami prezesi organizacyj lub komisarze obcych państw.

Ogromny rozmiar Targów przedłużył zwiedzenie do 3½ godzin.

O godzinie 13,30 P. Minister Przemysłu i Handlu z najbliższem otoczeniem był podejmowany przez Izbę Handlową Poznańską skromnem śniadaniem, na którem przemawiał Prezes Izby Poznańskiej. Popołudniu w Auli Uniwersyteckiej P. Minister Górecki wygłosił dłuższe przemówienie programowo-gospodarcze, które ściągnęło bardzo licznych słuchaczy. Z okazji otwarcia Targów Poznańskich istniał zamiar wydania przez Miasto rautu dla gości targowych wieczorem na ratuszu. Jednakże na wyraźne życzenie P. Ministra Góreckiego, raut został odwołany ,a pieniądze, jakie na ten cel byłyby wydane, będą przeznaczone na bezrobotnych miasta Poznania.

W przeddzień otwarcia Targów odbył się Zjazd Związku Izb Przemysłowo-Handlowych pod przewodnictwem P. Ministra Klarnera. W ciągu tygodnia są przewidziane wizyty P. Ministra Spraw Wojskowych, Wiceministra Składkowskiego, wycieczki urzędników Ministerstwa Przemysłu i Handlu, urzędników M. S. Z. i szereg innych.

Obrady Komisji Podatkowej

W dniu 24 marca br. odbyło się posiedzenie Komisji podatkowej przy Ministerstwie Skarbu, na którem rozpatrywany był *projekt rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatku od nieruchomości.* Na temat tego rozporządzenia wyrażono opinję, aby wyraźnie sprecyzować w rozporządzeniu, co należy uważać za grunt niezabudowany, podlegający opodatkowaniu, aby kwestja ta, w zasadzie bardzo ważna, nie nastręczała w praktyce wątpliwości.

Ponieważ dekret nie przewiduje zwolnienia od podatku od nieruchomości w wypadku nieużywania lokali, zaproponowano, aby kwestję tę unormować w rozporządzeniu i przewidzieć ulgi w tych wypadkach, gdy ubytek w przychodzie z danej nieruchomości przekroczy pewną granicę. Komisja wyraziła pogląd, że sprawa ta powinna być uregulowana drogą odpowiednich zarządzeń Ministra Skarbu na podstawie ogólnych uprawnień, wynikających z Ordynacji Podatkowej.

Dyskusję wywołała również sprawa opłat za wodę, z punktu widzenia podatkowego. Są bowiem nieruchomości, w których komorne skalkulowane jest w ten sposób, że mieści w sobie również opłatę za wodę, w innych natomiast nieruchomościach właściciel opłatę za wodę pobiera odrębnie od komornego i potrzebne sumy przekazuje właściwym władzom samorządowym, pełniąc w ten sposób funkcje inkasenta tych władz. O ile chodzi o pierwszy wypadek, podatek od nieruchomości obliczany jest również i od opłat za wodę, ponieważ opłaty te mieszczą się w sumie komornego. W wypadku drugim powstaje kwestja, czy dla wymiaru podatku od nieru-

chomości należy doliczać opłaty za wodę do komornego, czy też nie brać ich w rachubę. Przeważył pogląd, że należy je doliczać do komornego gwoli równomierności opodatkowania w całem państwie, bowiem fakt, że w jednych nieruchomościach opłata za wodę wliczona jest w komorne, w innych zaś nie, jest wynikiem przypadku.

Tegoż dnia odbyło się posiedzenie, na którem rozpatrywany był projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku dochodowym.

W toku dyskusji podniesiono m. in. kwestję oceny ze stanowiska podatkowego wydatków inwestycyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych, która, aczkolwiek została już dostatecznie wyjaśniona w dotychczasowem orzecznictwie sądowo administracyjnem, to jednak z punktu widzenia ogólnej polityki gospodarczej jest nadal przedmiotem powszechnego zainteresowania.

Przy omawianiu odpisów na amortyzację, wysunięto konieczność wprowadzenia bardziej bezwzględnej, niż dotychczas wysokości odpisów, a to celem umożliwienia przedsiębiorstwom przemysłowym tworzenia funduszów na odbudowę majątku inwestycyjnego, stwierdzono bowiem, że przy obecnej konjunkturze przedsiębiorstwa w bardzo wielu wypadkach pracują z deficytem, który nie pozwala na odkładanie funduszów na odnowienie.

Wreszcie komisja wysunęła postulat wyłączenia osób prawnych z obowiązującej obecnie ustawy o podatku dochodowym i ustanowienia odrębnego podatku dla tej kategorji płatników.

Przeciw spekulacji finansowej

W „Dzienniku Ustaw" z dnia 27 b. m. ogłoszony został dekret Prezydenta Rzeczypospolitej oraz rozporządzenie wykonawcze ministra skarbu, wprowadzające przepisy w sprawie kontroli obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi. Przepisy powyższe oparte są na następujących zasadach:

Utworzona została komisja dewizowa, jako organ wykonywujący rzeczone przepisy. Komisja ta, która już z dniem dzisiejszym rozpoczęła swe czynności w gmachu Banku Polskiego, posiada kompetencje w zakresie udzielania zezwoleń na dokonywanie czynności zabronionych lub ograniczonych omawianemi przepisami.

Zezwolenie wymagane jest w szczególności przy nabywaniu walut zagranicznych, przy wywozie ich i przekazywaniu zagranicę, przy stawianiu do dyspozycji cudzoziemców wszelkich środków płatniczych oraz przy udzielaniu cudzoziemcom kredytów lub poręki za spłatę tych kredytów. Zezwolenia wymaga również handel złotem, wywóz oraz przywóz jego z zagranicy.

Handel zagranicznemi środkami płatniczemi prowadzić mogą jedynie Bank Polski oraz upoważnione przez Ministra Skarbu przedsiębiorstwa bankowe (banki dewizowe), których lista została ogłoszona w „Monitorze Polskim".

Należności od zagranicy z wszelkich tytułów, w szczególności za sprzedane zagranicę towary, powinny być zaofiarowane do sklepu Bankowi Polskiemu lub uprawnionym przedsiębiorstwom bankowym.

Cudzoziemcy mogą posiadać rachunki („rachunki zagraniczne") tylko w bankach dewizowych. Rachunki te mogą być wolne lub zablokowane w zależności od pochodzenia sum na rachunku i od warunków dysponowania temi sumami. Dyspozycje z rachunków wolnych na rzecz obywateli polskich, jak również przelewy z tych rachunków na wszelkie inne rachunki zagraniczne, nie podlegają żadnym ograniczeniom, natomiast dyspozycje z rachunków zablokowanych zawsze wymagają zezwolenia.

Świadczenia pieniężne, wymagające w myśl dekretu i rozporządzeń wykonawczych zezwolenia ,mogą być na żądanie wierzyciela wpłacone w równowartości w walucie krajowej Banku Polskiego lub Banków dewizowych na rachunek zablokowany wierzyciela.

Dla wszystkich obrotów i rozrachunków w zagranicznych środkach płatniczych obowiązują kursy banknotów lub dewiz giełdy warszawskiej, w braku zaś notowań giełdowych — kursy Banku Polskiego, ogłaszane w „Monitorze".

Pozatem przepisy definiują pojęcia środków płatniczych, handlu zagranicznego środkami płatniczemi, cudzoziemca i t. d.

W „Monitorze Polskim' 'ogłoszona została pierwsza lista przedsiębiorstw bankowych ,którym Minister skarbu nadał uprawnienia banków dewizowych. Lista ta obejmuje następujące instytucje:

Bank Gospodarstwa Krajowego,
Państwowy Bank Rolny,
Pocztowa Kasa Oszczędności,
Bank Dyskontowy Warszawski,
Bank Francusko - Polski,
Bank Handlowy w Warszawie,
Bank Towarzystw Spółdzielczych,
Bank Zachodni,
Powszechny Bank Kredytowy,
Powszechny Bank Związkowy,
Bank Cukrownictwa, Oddział w Warszawie,
Bank Związku Spółek Zarobkowych,
Łódzki Bank Depozytowy, Oddział w Warszawie,
Dom Bankowy Szereszowski w Warszawie,
Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu,
Deutsch Bank- und Disconto-Gesellschaft w Katowicach,
Dresdner Bank w Katowicach,
Śląski Zakład Kredytowy, Bielsko,
Dom Bankowy A. Holzer w Krakowie.

Eksport a ograniczenia

W związku z wprowadzoną dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej kontrolą obrotu złotem i dewizami, przewidującą obowiązek zgłaszania i zaofiarowywania Bankowi Polskiemu lub bankom dewizowym do skupu należności od zagranicy z wszelkich tytułów, a w szczególności za sprzedane zagranicą towary, wspomniane rozporządzenie wykonawcze postanawia, co następuje:

§ 19. 1) Eksporterzy są obowiązani zaofiarować do skupu Bankowi Polskiemu lub bankowi dewizowemu całkowitą należność, przypadającą im za sprzedane za-

granicą towary, podług kursu odnośnej dewizy w dniu wypłaty lub postawienia im do dyspozycji równowartości w walucie polskiej. 2) Eksporterzy są obowiązani do składania Bankowi Polskiemu na jego żądanie comiesięcznych sprawozdań do dnia 10 każdego miesiąca za ubiegły miesiąc kalendarzowy, obejmujących rodzaj i cenę jednostkową sprzedanych przez nich zagranicę towarów, sumę należności zagranicznych za te towary oraz stwierdzenie, kiedy i jakiemu bankowi dewizowemu należności rzeczone zostały lub zostaną zaofiarowane do skupu. 3) Bankowi Polskiemu służy prawo rewidowania ksiąg eksporterów, celem stwierdzenia, czy eksporterzy wywiązali się z obowiązków, ustanowionych w § niniejszym. § 20. Przepis § 19 ustęp 1 odnosi się w równej mierze do należności, przypadających za sprzedane i zastawione zagranicą wszelkie papiery procentowe i dywidendowe oraz za kupony od tych papierów. § 21. Uzyskane od cudzoziemców kredyty oraz udzielona poręka za spłatę takich kredytów, podlegają zgłoszeniu w Banku Polskim w terminie dni 7-iu od dnia uzyskania kredytu, lub udzielenia poręki.

Uzasadnienie wniosków o przydział dewiz

Starając się o zezwolenie na przekazanie zagranicę pieniędzy, osoby zainteresowane powinny dołączyć do wniosku, skierowanego do banku dewizowego, dowody, uzasadniające zapotrzebowanie na zagraniczne środki płatnicze lub na przekaz zagranicę.

W razie zgłoszenia zapotrzebowania środków płatniczych w związku z wyjazdem zagranicę, należy przedstawić paszport lub inny dowód, upoważniający do przekroczenia granicy.

W wypadku przekazywania zagranicę należności z tytułu zapłaty zobowiązań zagranicznych, wynikłych z przywozu towarów z zagranicy, należy przedstawić fakturę, wystawioną przez zagranicznego sprzedawcę towarów oraz kwit urzędu celnego, stwierdzający dokonanie odprawy celnej. Jeżeli towar nadszedł do kraju przed 1 stycznia 1936 r., a tranzakcja dokonana była na warunkach kredytowych, to należy przedstawić dowody umowy krydytowej lub korespondencję, ustalającą warunki i termin płatności, oraz inne dowody, stwierdzające, że towar nie został jeszcze w całości zapłacony. W razie przekazywania zagranicę pieniędzy z tytułu zapłaty zaliczek na towary, które mają być sprowadzone z zagranicy, należy przedłożyć dokumenty, stwierdzające konieczność zapłacenia zaliczki (oferta, t. zw. faktura pro forma, korespondencja i t. p.). Ponadto należy złożyć piśmienne zobowiązanie przedstawienia najpóźniej do 3-ch miesięcy dowodów, stwierdzających nadejście towaru do kraju.

Przy zapłaceniu procentów od pożyczek zagranicznych należy podać, od jakiego kapitału, za jaki czas i w jakiej wysokości mają być zapłacone odsetki.

Do wniosku o przekazanie składki ubezpieczeniowej należy dołączyć polisę towarzystwa ubezpieczeniowego.

We wnioskach o przekazanie należności za wykonanie usług i prace, należy wymienić, jakich usług i prac należności te dotyczą i przedstawić na to odpowiednie dowody.

Wszystkie powyższe dokumenty i dowody muszą być w banku dewizowym złożone w oryginałach. Dowody, złożone przez klientów, muszą być we wnioskach wymienione jaknajdokładniej z podaniem daty i t. p.

Skarbowość

W sprawie ustalenia stanu majątkowego skazanych na podstawie u. k. s. w postępowaniu przed władzami skarbowemi.

W myśl § 63 rozporządzenia wykonawczego do ustawy karnej skarbowej władze skarbowe I instancji przed wykonaniem orzeczeń karnych badają przez organa, wskazane w § 15 ust. 2 tego rozporządzenia, stan majątkowy skazanych w celu ustalenia czy — stosownie do przepisu art. 21 u. k. s. — ma nastąpić ściągnięcie kary pieniężnej, czy też wykonanie kary aresztu zastępczego.

Uzyskanie danych, dotyczących stosunków majątkowych skazanego jest niezbędne, bowiem poprzednie dane wskazane przy spisaniu protokółu karnego mogły w chwili wykonania kary ulec zmianie.

W celu ograniczenia kosztów, jakie pociąga za sobą badanie stanu majątkowego skazanych, jak również w celu uproszczenia urzędowania, Ministerstwo Skarbu upoważnia władze skarbowe do ustalenia w miarę potrzeby danych określonych w art. 21 u. k. s. drogą bezpośredniej korespondencji z władzami administracji ogólnej lub z władzami samorządowemi.

(Okólnik Min. Skarbu z dnia 31 marca 1936 r. — l. D. I. 37762/2/35).

W sprawie ustosunkowania się władz skarbowych do osób nabywających i utrzymujących samochody.

Uważając sprawę motoryzacji kraju za zagadnienie niezmiernej wagi i dążąc do usunięcia wszelkich przeszkód, hamujących należyte i szybkie rozwiązanie tego zagadnienia, zarządziło Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 2 kwietnia 1936 r. L. D. V. 4587/1/36, co następuje:

Fakt nabycia i utrzymanie przez płatnika samochodu sam przez się nie daje jeszcze podstawy do twierdzenia o osiągnięciu przez płatnika dużych dochodów i nie może z reguły stanowić podstawy do określania dochodów płatnika w kwocie wyższych, niż to wynika z posiadanych przez władzę skarbową materjałów o dochodach ze źródeł dochodowych płatnika. Wydatki bowiem na utrzymanie samochodu uległy w czasach obecnych znacznemu obniżeniu. Wprowadzenie na rynek samochodów małolitrażowych, spalających nieduże ilości benzyny, niewymagających specjalnej obsługi, zniżenie cen opon samochodowych, kosztów garażowania itp. spowodowało, że wydatki na utrzymanie takiego

małego samochodu wahają się obecnie w granicach 100 do 150 zł miesięcznie, a więc w granicach wydatków, na które może sobie pozwolić nawet płatnik nie rozporządzający dużemi dochodami. Należy również mieć na uwadze, że wielu ludzi nawet przy skromnych zarobkach poświęca znaczną część swych dochodów na utrzymanie samochodu dla zadośćuczynienia swym zamiłowaniom do sportów, turystyki itp.

Ponadto trzeba stwierdzić, że dla wielu osób samochód wcale nie stanowi przedmiotu zbytku, lecz jest niezbędnym środkiem lokomocji. Dotyczy to w szczególności kupców, przemysłowców, lekarzy, adwokatów itp., którzy przy wykonywaniu swego zajęcia lub zawodu muszą korzystać z szybkiej lokomocji.

To też u wymienionych kategoryj osób koszty utrzymania samochodu należy potrącić narówni z innem ikosztami osiągnięcia dochodu, przyczem bez znaczenia powinna być okoliczność, że samochód używany jest częściowo również dla celów osobistych płatnika, nie związanych z wykonywanem zajęciem zawodem lub przedsiębiorstwem.

Tylko w wypadkach, gdy znane władzy skarbowej źródła dochodów płatnika nie uzasadniają wysokości ponoszonych przez niego innych, poza utrzymaniem samochodu wydatków, tak, że nawet, jeżeliby się nie uwzględniało wydatków, związanych z utrzymaniem samochodu, zachodziłaby konieczność oparcia wymiaru podatku dochodowego na przepisie art. 92 ordynacji podatkowej, wydatki na utrzymanie samochodu powinny być uwzględnione w ogólnych wydatkach płatnika, służących do ustalenia jego dochodu podatkowego. I w tym jednak wypadku nie należy brać pod uwagę wydatku na nabycie samego samochodu.

W przedsiębiorstwach, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, koszty nabycia samochodu mogą być z reguły odpisywane w ciągu jednego roku, na podstawie przepisu ust. 2 art. 6 ustawy o podatku dochodowym, jako koszty nabycia przedmiotów, których zwykły okres zużycia nie przekracza 5 lat.

Sprawy przemysłu wódczanego.

W lutym br. na podstawie rozporządzenia o scalonym podatku przemysłowym, podwyższono stawkę podatku scalonego od wszelkich wódek gatunkowych do 7,2%.

To ponowne podwyższenie, nadmiernej już poprzednio stawki, przekracza całkowicie możności płatnicze przemysłu.

Związek Fabrykantów wystosował w tej sprawie memorjał do wicepremjera Kwiatkowskiego, Ministerstwa Skarbu i Ministerstwa Przemysłu i Handlu. W memorjale tym wykazuje się na podstawach statystycznych, że obecna stawka znacznie przewyższa dotychczasowe kilkufazowe stawki podatku obrotowego. Objektywne dane wykazują, że wysokość trafnie wymierzonej stawki, nie powinna w żadnym wypadku przekraczać 5,2%. W dalszym ciągu memorjał analizuje szereg pozycyj kalkulacyjnych przy wyrobie wódek, przyczem okazuje się, że i większość materjałów potrzebnych do produkcji, w chwili nabycia przez fabrykanta wódek, podatek był już opłacony.

Nowe stawki podatku scalonego znacznie pogłębiły różnice w warunkach kalkulacji między Monopolem Spirytusowym, a przemysłem prywatnym, doprowadzając ten ostatni do nader ciężkiej sytuacji w warunkach zbytu i zyskowności.

Związek Fabrykantów podkreślając te trudności, stawia imieniem zrzeszonego w nim przemysłu wódczanego, szereg postulatów pod adresem władz centralnych.

Pozatem Związek Fabrykantów wysłał do Ministerstwa Skarbu memorjał w kwestji udzielania kredytów akcyzowych fabrykom wódek przez Państwowy Monopol Spirytusowy. W ostatnim czasie Dyrekcja Monopolu dokonała bowiem znacznej obniżki kredytu, przyczem w stosunku do niektórych fabryk obniżka ta dochodzi do 60%.

W sprawie usprawnienia systemu egzekucyjnego.

Jak wiadomo, Ministerstwo Skarbu poczyniło w ostatnich latach szereg ważnych posunięć w kierunku zracjonalizowania i uproszczenia wymiaru i poboru podatków. Po unormowaniu wprowadzonego przez ordynację podatkową postępowania wymiarowego, które, jak to stwierdzono przy ostatniej nowelizacji, nie wywołuje nawet w sferach zainteresowanych wielkich zastrzeżeń, unormowanie postępowania egzekucyjnego ma być dalszym poważnym krokiem na drodze zastosowania nowej polityki władz skarbowych.

Z odpowiednim projektem nowelizacji ustawy egzekucyjnej czynniki rządowe wystąpiły na początku r. b. Po zgłoszeniu opinji przez Izby Przemysłowo-Handlowe, projekt był w dalszym ciągu przedmiotem prac Departamentu Podatkowego Ministerstwa Skarbu.

Aby pogłębić prace nad tym projektem Departament podatków i Opłat w Ministerstwie Skarbu postanowił uzupełnić zebrane już materjały w zakresie praktyki egzekucji skarbowej, w czasie lustracji poszczególnych Izb Skarbowych i dorocznych zjazdów naczelników urzędów skarbowych, które obecnie się odbywają.

Po zebraniu materjałów w terenie i przeanalizowaniu ich na zjeździe Dyrektorów Izb Skarbowych, projekt nowelizacji ustawy egzekucyjnej będzie jeszcze raz przejrzany i po ustaleniu ostatecznego tekstu, skierowany na drogę ustawodawczą.

Sprawy socjalne.

Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe.

Dwa lata temu ogłoszone i szeroko komentowane zostało orzeczenie Sądu Najwyższego, iż za niedozwoloną pracę w godzinach nadliczbowych należy się wynagrodzenie tylko o tyle, o ile z niej pracodawca się wzbogacił. Obecnie w Przeglądzie Gospodarczym Nr. 4—5 ogłoszono nowe orzeczenie Sądu Najwyższego z 17. IV. 1935 C. I. 2830/34, że wzbogacenie się pracodawcy wypływa z samego faktu pracy w godzinach nadliczbowych bez specjalnego wynagrodzenia. Pracodawca bowiem zaoszczędził sobie zaangażowanie innego pracownika. W szczególnych wypadkach rzeczą pracodawcy byłoby wykazać, że z danej pracy nie odniósł korzyści.

Handel zagraniczny.

Kredyty eksportowe i na produkcję eksportową

Wobec zaniechania zeszłorocznego programu otwarcia gwarancji państwowej w wysokości 10 miljonów złotych na kredyty bankowe i dla eksportu i produkcji eksportowej, a następnie wobec skasowania niewykorzystanych zresztą ulgowych kredytów eksportowych w łącznej wysokości 500.000 zł w Banku Gospodarstwa Krajowego do dyspozycji Międzyministerjalnej Komisji dla Popierania Eksportu, w tej chwili cała akcja w zakresie kredytu eksportowego ogranicza się do:

a) rozszerzenia podstaw gwarancyjnych dla „PETEKSU", wynoszących obecnie 100.000 złotych, co daje mu możność obejmowania gwarancją wobec banków prywatnych na 400.000 złotych, o dalszych 100.000 zł;

b) uproszczenia i potanienia dyskonta bankowych akceptów eksportowych w Banku Polskim;

c) stworzenia rynku dla akceptów eksportowych;

d) rozszerzenia i uprzystępnienia gwarancji Skarbu Państwa dla kredytów eksportowych w celu umożliwienia takich tranzakcyj eksportowych, które są ważne dla gospodarstwa narodowego, a z braku takiej gwarancji nie mogłoby być przeprowadzone.

Targi i Wystawy.

Polski Concours Lepines w Poznaniu.

Wzrost działu wynalazków na Targach znamionuje, że myśl przewodnia, jaka kieruje organizacją tego działu jest słuszna. Chodzi mianowicie o to, by niewytwarzane jeszcze fabrycznie przedmioty, na jednem miejscu ześrodkować, pokazując jak największe ilości fabrykantom, którzyby mogli tam znaleźć nowe artykuły do wytwarzania. Pierwsza próba przed dwoma laty zgromadziła zaledwie 12 wynalazków. W ubiegłym roku było ich już 81, w tym roku przeszło 170. Są tu najrozmaitsze przedmioty, zaczynając od półki podróżnej, służącej w czasie jazdy koleją jako stolik lub oparcie, żarówki, którą każdy może po zużyciu regenerować w domu, projekcji kolorowych filmów zdejmowanych na podstawie optycznej kolorów dopełniających, wrotek na łożyskach kulkowych, które mogą spowodować przewrót w sporcie łyżwiarskim latem, nowe zespoły turbinowe, oparte na zupełnie nowym pomyśle, sztuczny kauczuk, sztuczną skórę lub klucze szyfrowane do zamków elektrycznych, ciekawe mechanizmy nożne dla udogadniania i przyśpieszania pracy na maszynach do pisania, a kończąc na rozmaitych drobiazgach, jak aparat do stawiania baniek lub zracjonalizowana parasolka z gałką po jednej stronie.

Patrząc na te rzeczy i na szereg innych, człowiek się zapytuje, czemu istotnie tak proste a rewelacyjne w swojej nowości przedmioty nie są już oddawna wytwarzane. Są tu jednakże rzeczy i bardzo poważne, jak np. zastosowanie radu w rozmaitych formach, specjalne typy napędu w samochodach, rozruszniki do samolotów i samochodów, rozmaite formy reklamy samoświecącej bez użytku prądu, przyrządy do zabezpieczania zatrucia przed gazem, nowe formy tkanin, specjalne typy wiatraków retorów, pługi samoczynne, zakładające automatycznie drenarze i wiele, wiele innych.

Związek Fabrykantów utworzył Komitet, który dla każdego działu wynalazków powoła ekspertów. Eksperci ci będą opinjowali w czasie trwania Targów wynalazki, mając na uwadze cel tego działu targowego, a więc przedewszystkiem zdolność fabrykacyjną wynalazku i jego istotną praktyczność, następnie komercjalną wartość ze względu na rynek, jaki dany artykuł stanowi w produkcji. Premjowanie przez Komitet Związku Fabrykantów w Poznaniu wynalazków niewątpliwie ułatwi w znacznym stopniu wynalazcom zbycie patentów. Przy tej okazji watro przypomnieć, że wynalazki nieopatentowane, wystawione na Targach Poznańskich, korzystają z 6-miesięcznej ochrony, która w zupełności wystarczy, by wynalazek zgłosić do opatentowania, szczególnie, gdyby uzyskał premję finansową umożliwiającą pokrycie związanych z tem kosztów.

O wynikach konkursu powiadomimy Czytelników w następnym numerze.

Wydawanie na miejscu Pozwoleń Przywozu przez Delegata Ministerstwa Przymysłu i Handlu.

W celu możliwie odwrotnego załatwienia operacyj targowych przez wystawców, pozwolenia przywozu dla towarów targowych, zakazanych do przywozu, będą wydawane w ramach przyznanych kontyngentów, przez Delegata Ministerstwa Przemysłu i Handlu, który urzędować będzie w czasie trwania Targów na terenie targowym (w pawilonie obsługi publicznej). Pozwolenia te będą zawierać klazulę ważną tylko na eksponaty targowe, odprawione warunkowo z terminem ważności do dnia 30 maja 1936 r. Klauzuli tej nie umieści się na ewentualnych poleceniach dla towarów z obrotu kompensacyjnego.

Biuletyn Targów Międzynarodowych.

Targi Poznańskie rozpoczęły wydawanie zapowiadanego od dość dawna, Biuletynu Targów Międzynarodowych.

Pod względem treści, jak i formy Biuletyn przedstawia się bardzo bogato. Pierwszy numer obok artykułu wstępnego prez. Więckowskiego, zawiera szereg oświadczeń ambasadorów i ministrów pełnomocnych państw obcych, oraz zasadnicze artykuły na tematy gospodarcze. — M. in. szczególnie ciekawe są wypowiedzi prof. dr. Edwarda Taylora na temat liberalizmu gospo-

darczego, w wywiadzie, udzielonym Redakcji Biuletynu.

Przewidziane jest wydawanie numerów specjalnych: rolniczego, kapitalizacyjnego, reklamy handlowej i Targów, motoryzacyjnego, górniczo-hutniczego, metalowo-maszynowego, spożywczego, turystycznego, eksportowego, rzemiosła.

Jeśli poziom wydawnictwa będzie utrzymany równie wysoko jak w pierwszym numerze, to całość kilkunastu monografij jakie stanowić będzie tegoroczna serja Biuletynu Targów Międzynarodowych w Poznaniu, dać może bardzo ciekawy i zupełny obraz aktualności gospodarczych Polski z rozmaitych punktów widzenia. Nakład wynosi kilkadziesiąt tysięcy i jest rozsyłany bezpłatnie do wszystkich najważniejszych placówek gospodarczych w Polsce oraz do większości decydujących czynników rządowych, wytwarzania i dystrybucji, będąc przeto poważnym czynnikiem informacyjnym i opinjotwórczym.

Transport.

Stała Komisja usprawnienia przewozów w Ministerstwie Komunikacji.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 24 lutego rb. powołana została Stała Komisja dla spraw przewozowych jako organ informacyjno - doradczy, powołany do ustalania planu przewozów i ich usprawnienia. Przewodniczącym Komisji jest Dyrektor Departamentu Ruchu Kolejowego Ministerstwa Komunikacji. Pierwsze posiedzenie Komisji odbyło się dnia 17-go kwietnia br.

Różne.

Ustawy i rozporządzenia.

Dz. U. R. P. Nr. 28 z 20 kwietnia 1936 r. (poz. 222) przynosi ustawę w sprawie *zmiany ustawy z dnia 18-go grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu.*

Zmiana nastąpiła przez dodanie do dotąd obowiązującej ustawy poniższego ustępu (w art. 16):

„Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych według zasad, określonych w ustępie poprzednim, przysługuje pracownikowi również w wypadkach, gdy pracodawca nie uzyskał zezwolenia na przedłużenie czasu pracy wskutek odmowy ze strony władz, bądź wskutek braku odpowiedniego wystąpienia pracodawcy".

—o—

Dz. U. R. P. Nr. 29 z 21 kwietnia (poz. 234) zawiera ustawę *o wydawaniu Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych.*

—o—

Rozporządzenie Min. Skarbu z 16. IV. (Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 248) przesunęło termin **płatności I raty podatku od lokali za rok 1936 do dnia 31 maja 1936 r.**

Utworzenie Fundacji Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu.

W wykonaniu uchwały Plenarnego Zebrania Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, przedstawiciele tejże pp. prezes Stefan Kałamajski i dyrektor Dr. Stanisław Waschko, zeznali w dniu 25-tym marca 1936 r. u p. notarjusza Dr. Stefana Piechockiego akt notarjalny o utworzeniu Fundacji Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu. Majątek Fundacji stanowi gmach Wyższej Szkoły Handlowej przy ul. Wały Zygmunta Starego 2/3, jeden z najpiękniejszych gmachów reprezentacyjnych miasta, oraz bogata bibljoteka W. S. H. i inwentarz szkolny. Zadaniem nowoutworzonej Fundacji jest prowadzenie szkoły handlowej o charakterze akademickim. Na czele Fundacji stoi prezes powołany przez Ministra W. R. i O. P. oraz kuratorjum, w którego skład wchodzą przedstawiciele poznańskich sfer gospodarczych.

Praktyki wakacyjne.

Analogicznie do roku ubiegłego i w tym roku przedstawia się sprawa przyjmowania przez fabryki praktykantów na okres wakacyj uniwersyteckich. Mimo pewnych dotychczasowych niedociągnięć, zasada bliższego zapoznania przyszłych pracowników z przebiegiem produkcji jest bezwzględnie słuszną.

Najbliższą sprawą jest ustosunkowanie się do wezwań o zgłaszanie praktyk. Doświadczenia naogół wykazały, że angażowanie praktykantów bezpośrednio przez przedsiębiorstwa lub za pośrednictwem organizacyj przemysłowych daje lepsze wyniki niż przydzielanie przedsiębiorstwom praktykantów przez organizację „Przysposobienia Gospodarczego".

Z tych względów wydaje się słusznem, aby przedsiębiorstwa w jaknajszerszych rozmiarach stosowały angażowanie praktykantów we własnym zakresie, przekazując pozostałe wolne miejsca, których nie mają możności obsadzić, organizacjom przemysłowym, branżowym bądź terytorjalnym, do których należą.

Gdy organizacja przemysłowa nie może się zająć wymienionemi czynnościami, a przedsiębiorstwo nie ma możności obsadzenia praktyk we własnym zakresie, wydaje się wskazanem przekazywanie wolnych praktyk do dyspozycji Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Należy wypełnić wtedy formularz zgłaszania praktyk przesłany przez urzędy wojewódzkie.

Również i przy obsadzaniu praktyk we własnym zakresie, dla celów rejestracyjnych należy na formularzach urzędu wojewódzkiego wypełnić rubryki dotyczące ilości oraz rodzaju praktyk oraz dodać uwagę: „zarezerwowane dla . . . . . . słuchaczy . . . . . . (wskazać uczelnię).

Jeżeli nazwiska praktykantów nie są znane w momencie wypełnienia formularza, należy zaznaczyć, że nazwiska praktykantów podane będą w terminie późniejszym. W wypadku przekazania praktyk organizacji przemysłowej, również należy wypełnić rubryki o ilości i rodzaju praktyk oraz zamieścić „oddane do dyspozycji . . . ." (wskazać organizację przemysłową).

Ogólnopolski zjazd w sprawie szkół technicznych.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu zawiadamia, że Sekcja Główna Szkół Technicznych i Okręg Śląski Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Zawodowych organizują I. Ogólny Polski Zjazd w sprawie Szkół Technicznych, który odbędzie się w Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych w Katowicach w dniach od 28 do 29 listopada 1936 r. (sobota, niedziela).

Celem Zjazdu jest podsumowanie i zorjentowanie się w wynikach dotyczących pracy szkół technicznych w Polsce, oraz wyciągnięcie wniosków ogólnych i praktycznych z dotychczasowego doświadczenia. Nawiązanie bliższego kontaktu z przemysłem w sprawach szkolnictwa technicznego. Ustalenie wytycznych pracy na przyszłość w związku z realizacją reformy szkolnictwa zawodowego.

Na zjeździe odbędzie się tylko dyskusja nad zgłoszonemi referatami, które zostaną wcześniej wydrukowane i rozesłane zgłoszonym uczestnikom Zjazdu. Dyskusję otwiera autor krótkiem przemówieniem, zawierającem tezy referatu albo jego uzupełnienie itp.

Po Zjeździe wyda się Księgę Pamiątkową Zjazdu zawierającą opis Zjazdu, wszystkie wygłoszone referaty, oraz powzięte uchwały i wnioski.

Zgłoszone referaty mogą zawierać najwyżej 10 stron pisma maszynowego przy zachowaniu normalnego odstępu wierszy. Tematy referatów obejmą następujące działy: I. Szkoła techniczna i przemysł. II. Szkoła techniczna i jej zadania naukowo - pedagogiczne. III. Szkoła techniczna i nauczyciel. IV. Szkoła techniczna i uczeń. V. Szkoła techniczna w Polsce i zagranicą. VI. Szkoła techniczna i państwo.

Szczegółowy opis tematów odnoszących się do wyżej wymienionych działów referatów ogłoszony zostanie w kwietniu br. we wszystkich czasopismach technicznych i szkolnych w Polsce.

Termin zgłoszenia tytułów referatów od 1 maja br. — do 10 września br. termin nadsyłania referatów — do 1 października br. odpowiedź Komisji Naukowej Zjazdu, czy dany referat został przyjęty, — do 25-go października br. druk referatów i następnie rozesłanie niezwłoczne referatów wszystkim uczestnikom Zjazdu.

Szczegółowy program Zjazdu zostanie rozesłany uczestnikom Zjazdu przed rozpoczęciem Zjazdu. Udział w Zjeździe można wziąć również bez zgłoszenia referatu.

Koszt uczestnictwa w Zjeździe wynosi 10,— zł, od której to opłaty są zwolnieni autorzy referatów. Prosimy o podanie tytułu, oraz działu, do którego się referat odnosi w razie gotowości zgłoszenia referatu.

Zgłoszenie uczestnictwa oraz nadsyłanie tytułów referatów należy kierować pod adresem:

Inż. M. Bogdanowicz, Katowice, Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe, ul. Krasińskiego 3.

Przebudowa Komitetu Normalizacyjnego.

Według informacyj półoficjalnych, w niedługim czasie zostanie powołany Komitet Normatywny, oparty na nowych podstawach prawnych, który zajmie się opracowywaniem przepisów o normach produkcyjnych i handlowych dla poszczególnych artykułów, w ramach których Minister Przemysłu i Handlu będzie mógł wydawać rozporządzenia, normujące kwestję w poszczególnych branżach.

Wydawnictwa.

Dr. Feliks Hilchen: „Porty morskie", Warszawa 1936. Wyd. Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Skład główny „Bibljoteka Polska". Str. 267.

Książka „Porty morskie" zaznajamia czytelników ogólnie z budową i wyposażeniem portów, a w szczególności z ich administracją i eksploatacją oraz rolą, jaką odgrywają w gospodarstwie narodowem państwa.

Cały temat jest zawarty w siedmiu częściach. W części pierwszej, jako we wstępie, autor stara się uwypuklić bezpośrednie znaczenie portów dla gospodarki narodowej.

Część druga i trzecia omawiają położenie, budowę, historję, klasyfikację portów oraz techniczne i gospodarcze warunki rozwoju nowoczesnych portów i ich wyposażenie w odpowiednie urządzenia przeładunkowe i kolejowe.

Części czwarta i piąta zajmują się ogólnemi zasadami organizacji, administracji i eksploatacji portów oraz obejmują monografję najważniejszych portów w Europie, porównując ich organizację i eksploatację.

Część szósta przedstawia strukturę i politykę opłat portowych i ciężarów, jakie w porcie ponosi statek i towar.

Część siódma omawia wolnocłowe strefy w portach i wolne porty wraz z historją ich powstawania i ich znaczeniem dla handlu, przemysłu i żeglugi.

Autor starał się ułatwić studjującym dalszą pracę nad zagadnieniem morskiem i pogłębienie wiadomości. W tym celu została podana najodpowiedniejsza literatura, podzielona na trzy części: 1) budowa portów, 2) organizacja i eksploatacja portów, 3) znaczenie gospodarcze portów.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.